Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

ПУБЛИКАЦИЈА бр. 5
Ноември – Декември 2006
ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Содржина во овој број

1 Настани кои го одбележаа финансискиот пазар изминатиот период

1.1 Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија

1.2 Презентации за пазарот на ДХВ

2 Пазар на државни хартии од вредност

2.1 Примарен пазар

2.2 Секундарен пазар

2.2.1 Македонска берза
2.2.2 Пазар преку шалтер

3 Календар на аукции за прв квартал во 2007 година

4 Овластени директни учесници (податоци, контакти и провизии)

5 Контакти

Јануари, 2007

www.finance.gov.mk

1 НАСТАНИ КОИ ГО ОДБЕЛЕЖАА ФИНАНСИСКИОТ ПАЗАР ИЗМИНАТИОТ ПЕРИОД

1.1 Движења на финансискиот пазар во Р. Македонија

На 23.11.2006 година Министерството за финансии за прв пат емитуваше 3-годишна државна обврзница. На аукцијата беше понуден износ од 300 милиони денари , а побарувачката за истата изнесуваше 290 милиони денари. На аукцијата беше постигнат пондериран принос од 9,621% и спореден со пондерираниот принос на 2-годишната државна обврзница одржана кон крајот на октомври е поголем за 0,30 процентни поени. Во сопственичката структура доминантно учество имаа банките со 80% додека останатиот дел им припадна на небанкарските субјекти, со значајно учеството на пензиските друштва во реализираниот дел од аукцијата.

Министерството за финансии на 29.12.2006 година изврши предвремен откуп на 5-годишната Континуирана државна обврзница бр.2 во 2005 година, со ИСИН број MKMINF20N016. Откупот на обврзницата се изврши по номинален износ, при што беше исплатен и достасаниот купон за изминатата година. Министерството за финансии се одлучи на овој чекор врз основа на моментната поволна буџетска позиција, како и на фактот дека со предвремениот откуп во наредните четири години Министерството за финансии ќе има заштеди во каматниот трошок.

Каматните стапки на ДХВ во изминатиов период од два месеци после незначителниот пад на почетокот на ноември, во месец декември бележат пораст. Ова подеднакво се однесува како за 3-месечните ДХВ така и за 6-месечните ДХВ. Така кај 3-месечните ДХВ, каматната стапка после падот во ноември од 6,31% на 6,10%, на крајот на годината достигна вредност од 6,36%, што претставува зголемување за 0,26 процентни поени.

Слични движења на каматната стапки се забележа и кај 6-месечните ДХВ, која после благиот пад во месец ноември, на последната аукција одржана во месец декември забележа пораст и го достигна нивото од 7,02%. Незначителен пораст имаше и кај каматната стапка на 12-месечните ДХВ при што постигнатата каматната стапка од 8,86% е за 0,20 процентни поени поголема од каматната стапка постигната на аукцијата одржана во месец септември.

Доколку се направи споредбена анализа на движењата на каматните стапки на ДХВ во 2005 и 2006 година истата ќе покаже тренд на намалување. Илустративно, пондерираната каматна стапка на 3-месечните државни записи постигната на аукциите во месец декември 2005 година изнесуваше 8,00%, додека истата каматна стапка постигната на аукциите во иститот месец во 2006 година се намали за повеќе од 1,5 процентни поени и изнесуваше 6,26%. Кај 6-месечните државни записи пондерираната каматната стапка во декември 2005 изнесуваше 8,81% и со перманентно намалување на истата во текот на годината во декември

2006 беше постигната каматна стапка од 7,02%. Трендот на движење на каматните стапки е идентичен и кај останатите ДХВ.

1.2 Презентации за пазарот на ДХВ

Министерството за финансии и во овој период продолжи со презентации на државните хартии од вредност. Така во рамките на саемот Finexpo кој се одржа на почетокот на месец декември 2006 година, Секторот за управување со јавен долг изврши презентација за функционирањето на пазарот на ДХВ во Република Македонија. Презентацијата имаше едукативен и информативен карактер со цел запознавање на пошироката јавност со новините кои се воведоа на пазарот на ДХВ во изминатиот период, како и за новините кои се планираат да се воведат во наредната година на пазарот на ДХВ.

И оваа презентација е дел од серијалот презентации кои што Секторот за управување со јавен долг ги спроведе во текот на 2006 година. Истите имаат за цел продлабочување на пазарот на ДХВ и проширување на базата на инвеститори и со нивно организирање ќе се продолжи и во текот на 2007 година.

2 ПАЗАР НА ДРЖАВНИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

2.1 Примарен пазар

	Резултати од аукции на ДХВ за ноември 2006			
	3 месеци		**6 месеци**	**3 години**
	DZ2006/21-91	DZ2006/22-91	DZ2006/11-182	DO2006/03-1109
ISIN код	MKMINFDZ6217	MKMINFDZ6225	MKMINFDS6117	MKMINF20G044
Денови на достасување	91	91	182	3
Дата на аукција	07.11.2006	21.11.2006	07.11.2006	23.11.2006
Дата на достасување	07.02.2007	21.02.2007	09.05.2007	27.11.2009
Максимална каматна стапка	6,39	6,58	7,23	9,751
Минимална каматна стапка	5,50	5,60	6,00	9,000
Просечна каматна стапка	6,15	6,10	6,84	9,621
Просечна цена	98,4689	98,4815	96,6574	98,445
Понуда	900.000.000	950.000.000	400.000.000	300.000.000
Побарувачка	1.082.800.000	432.730.000	455.370.000	290.800.000
Реализација	900.000.000	432.730.000	400.000.000	290.800.000
Bid to cover ratio*	1,2	1	1,14	1
Доставени понуди	51	46	16	27
Прифатени понуди	47	46	13	27

	Резултати од аукции на ДХВ за декември 2006			
	3 месеци		**6 месеци**	**12 месеци**
	DZ2006/23-91	DZ2006/24-91	DZ2006/12-182	DZ2006/04-364
ISIN код	MKMINFDZ6233	MKMINFDZ6241	MKMINFDS6125	MKMINFDY6044
Денови/години на достасување	91	91	182	364
Дата на аукција	05.12.2006	19.12.2006	05.12.2006	19.12.2006
Дата на достасување	07.03.2007	21.03.2007	06.06.2007	19.12.2007
Максимална каматна стапка	6,68	6,80	7,20	9,00
Минимална каматна стапка	5,70	5,70	6,19	8,20
Просечна каматна стапка	6,15	6,36	7,02	8,86
Просечна цена	98,4697	98,4173	96,5724	91,7767
Понуда	1.250.000.000	1.600.000.000	400.000.000	350.000.000
Побарувачка	977.040.000	1.114.000.000	413.460.000	324.160.000
Реализација	977.040.000	1.114.000.000	400.000.000	324.160.000
Bid to cover ratio*	1	1	1,03	1
Доставени понуди	53	55	24	25
Прифатени понуди	53	55	24	25

** овој коефициент ја прикажува покриеноста на реализацијата со побарувачката*

Извор: Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Пондерирани каматни стапки постигнати на аукциите на ДХВ

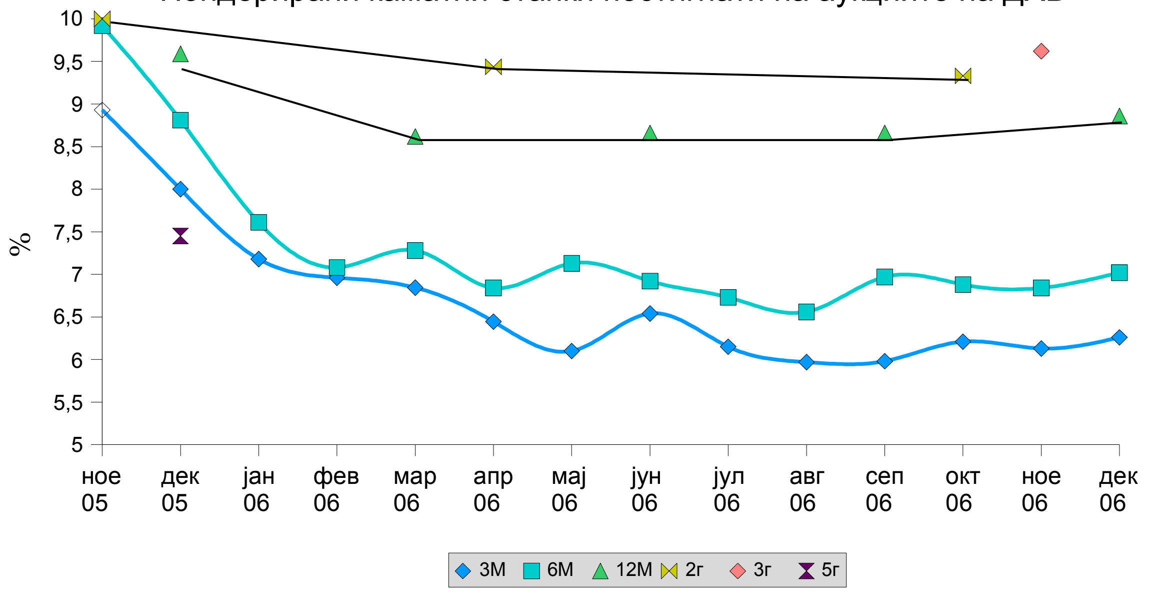

Извор: Министерство за финансии

Побарувачка и реализација на ДХВ на аукциите јан-дек 2006

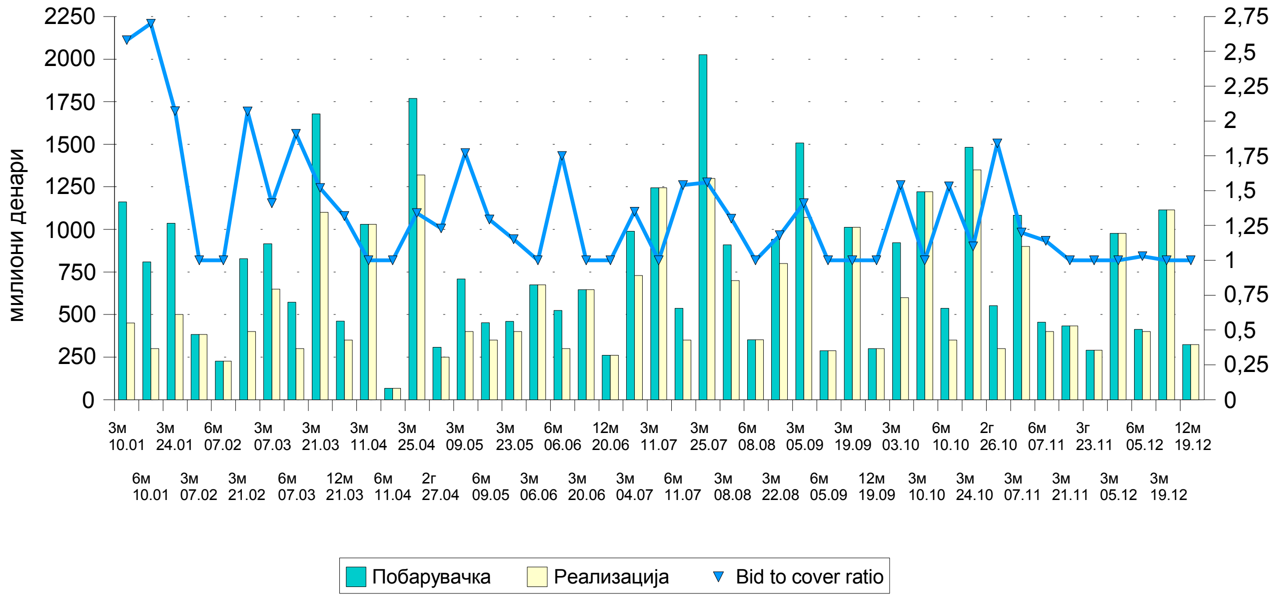

Извор: Министерство за финансии

www.finance.gov.mk

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Пондерирани каматни стапки на 3м ДЗ јан-дек 2005 и 2006

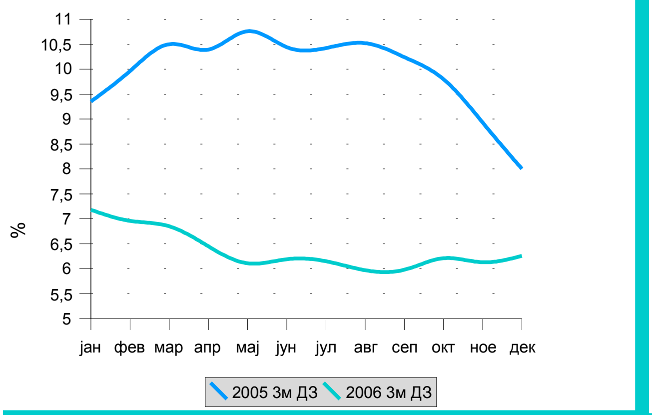

Пондерирани каматни стапки на 6м ДЗ јан-дек 2005 и 2006

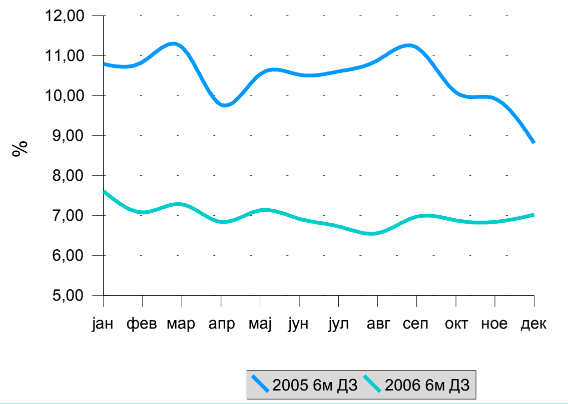

Извор: Министерство за финансии

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(без ДЗ за монетарни цели)

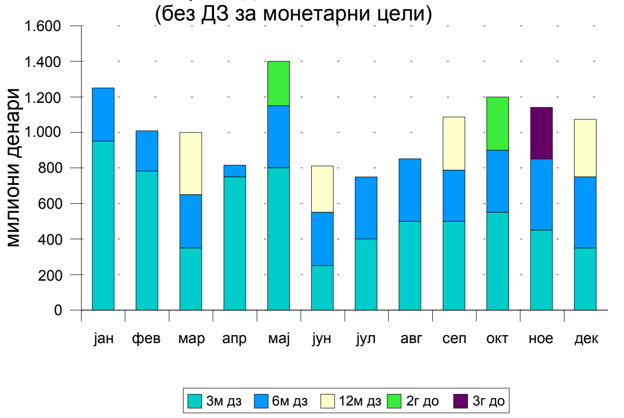

Реализирани ДХВ во 2006, по месеци
(со ДЗ за монетарни цели)

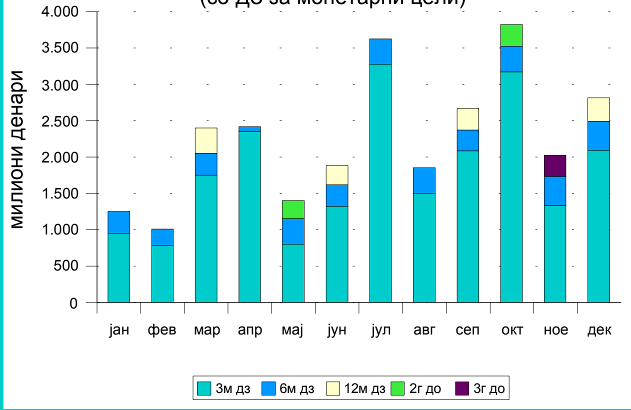

Извор: Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

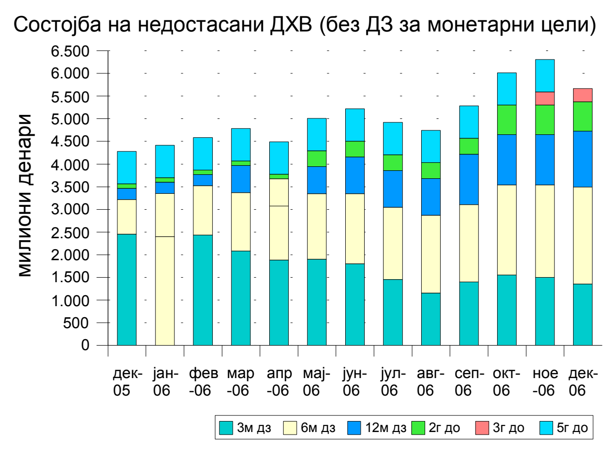

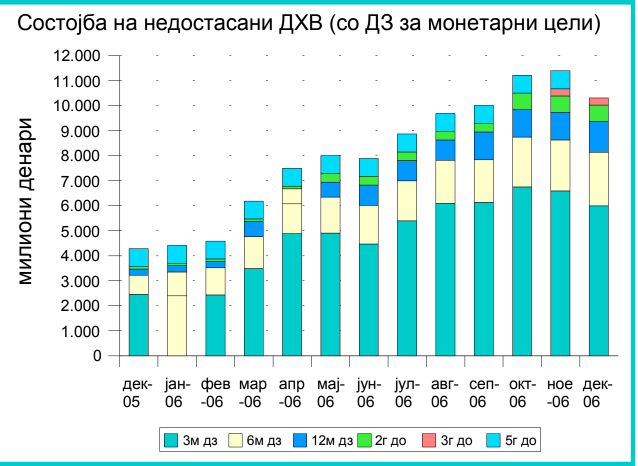

Извор: Министерство за финансии

Извор: Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

Просечно време на достасување (Average time to maturity-ATM) на портфолиото со континуирани државни хартии од вредност*

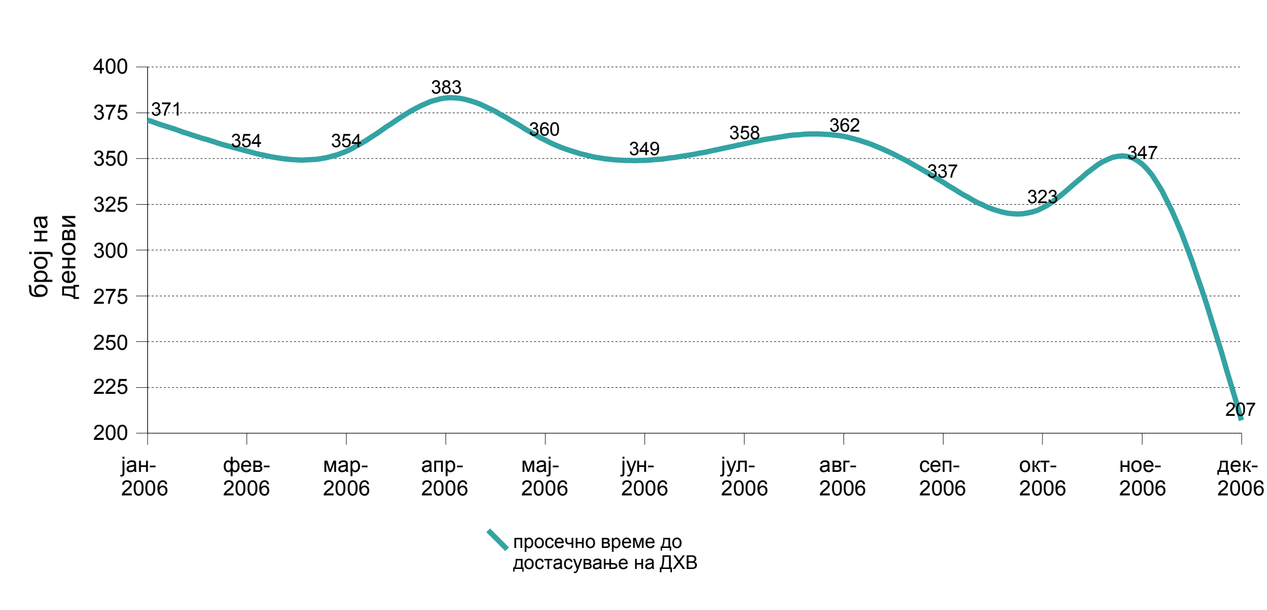

*Average time to maturity (ATM) е индикатор кој го покажува ризикот од рефинансирање кој е особено релевантен кога достасаниот долг е потребно да се рефинансира со дополнителна емисија на нов јавен долг. ATM ја покажува просечната должина на време кога хартијата од вредност доспева и ја укажува сензитивноста на фондовите со фиксен приход врз промената на каматните стапки. Доколку просечната должина на време кај ATM е поголема, истата имплицира на поголемата чувствителност на промената на каматните стапки.

	Државни записи		Државни обврзници				Вкупно	
			2 години		3 години			
Duration*	31ви октомври 2006	31ви декември 2006	31ви октомври 2006	31ви декември 2006	31ви октомври 2006	31ви декември 2006	31ви октомври 2006	31ви декември 2006
Просечно денови	96,43	104,95	533,62	521,46	0,00	973,98	335,20	200,49
Просечно години	0,26	0,29	1,46	1,43	0,00	2,67	0,92	0,55

*Duration е индикатор кој го покажува ризикот од промената на каматните стапки. Попрецизно, овој показател покажува колку брзо промените на каматната стапка би влијаеле на трошокот на долгот, односно која е промената на вредноста на хартијата од вредност со фиксен приход како резултат од 1% промена на каматните стапки. Кај индикаторот искажан во години Duration од 5 години значи дека вредноста на хартијата од вредност би се зголемила за 5%, доколку каматните стапки се намалат за 1% и обратно.

Извор: Министерство за финансии

2.2 Секундарен пазар

2.2.1 Македонска берза

ПРЕГЛЕД НА ТРГУВАЊЕ СО ОБВРЗНИЦИ НА МАКЕДОНСКА БЕРЗА АД Скопје

Ноември 2006 год.	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕВРА)	Промет (денари)	Промет (ЕВРА)	Принос до достасување на обврзниците
РМ01	87,20	87,00	87,00	30.11.06	250.650	13.356.432	218.321	7,96
РМДЕН01	85,00	85,00	85,00	22.11.06	520	27.040	442	8,00
РМДЕН02	83,00	82,10	82,50	30.11.06	149.734	7.582.672	123.923	8,18
РМДЕН03	81,50	81,00	81,00	30.11.06	154.889	7.709.845	126.016	7,98
РМДЕН04	80,00	79,60	79,81	30.11.06	1.385.205	67.667.260	1.105.991	7,74
РМДЕН05	79,30	78,50	78,87	30.11.06	415.994	20.099.290	328.522	8,26

Декември 2006 год.	Макс. (%)	Мин. (%)	Последна просечна дневна цена (%)	Последен датум на тргување	Обем (НВ во ЕВРА)	Промет (денари)	Промет (ЕВРА)	Принос до достасување на обврзниците
РМ01	87,00	80,00	85,87	29.12.06	111.365	5.833.541	95.326	8,76
РМДЕН02	82,40	81,80	82,00	27.12.06	141.293	7.113.605	116.229	8,55
РМДЕН03	81,10	80,00	80,20	29.12.06	190.510	9.377.185	153.230	8,42
РМДЕН04	79,90	77,10	79,52	29.12.06	472.743	22.881.670	373.898	7,95
РМДЕН05	80,00	78,00	79,00	29.12.06	299.114	14.456.250	236.232	7,40

Извор: Македонска берза АД Скопје

СТРАНСКИ ИНВЕСТИТОРИ НА ОФИЦИЈАЛНИОТ ПАЗАР НА БЕРЗАТА ВО 2006 ГОДИНА

Странски инвеститори	јануари	февруари	март	април	мај	јуни	јули	август	септември	октомври	ноември	декември
Обврзници*	11,28%	11,48%	11,22%	11,65%	11,70%	10,44%	10,46%	10,51%	10,46%	10,72%	10,96%	11,24%

* Состојба на крајот на секој месец, добиени од Централниот депозитар за хартии од вредност, а која се однесува на учество на странските инвеститори во вкупната номинална вредност на обврзниците на секундарниот пазар.

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

2.2.2 Пазар преку шалтер

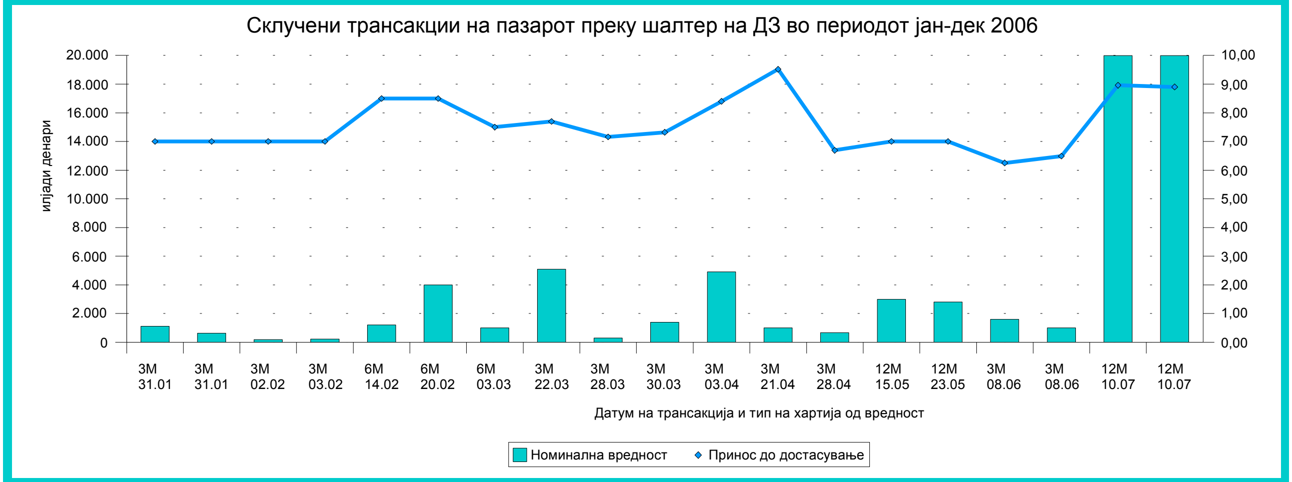

Извор: НБРМ

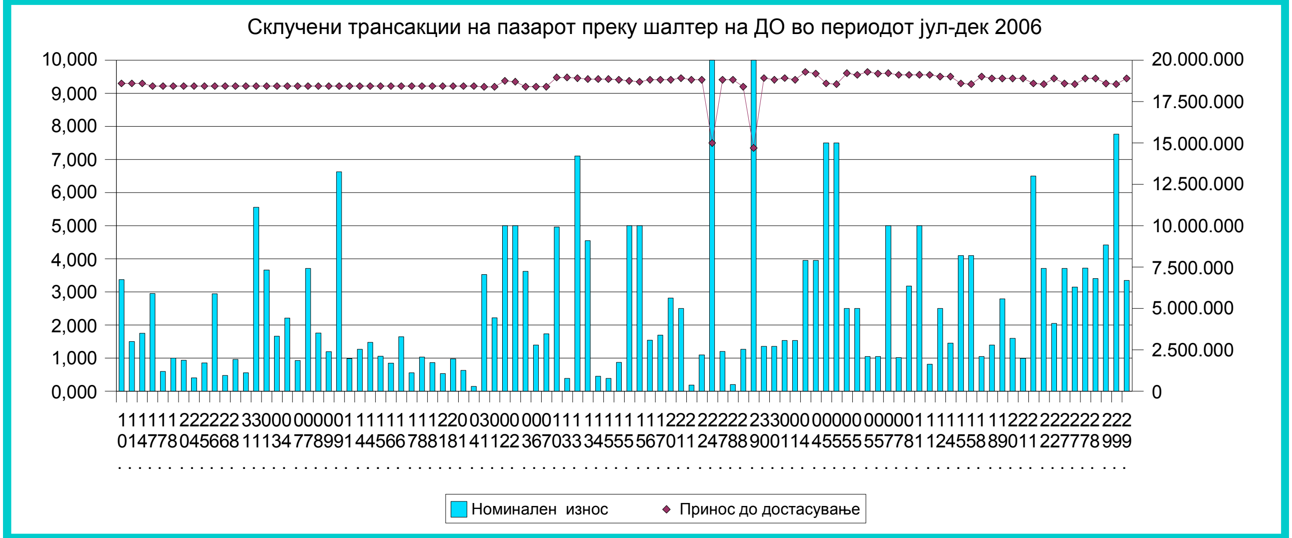

Извор: НБРМ

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

3 КАЛЕНДАР НА АУКЦИИ ЗА ПРВ КВАРТАЛ ВО 2007 ГОДИНА

Квартал	Месец	Ознака на аукција	Датум на аукција	Датум на емисија	Датум на достасување	Денови - години на достасување
I	Јануари	*DZ2007/01-91*	09/01/07	10/01/07	11/04/07	91
		DZ2007/01-182	09/01/07	10/01/07	11/07/07	182
		DZ2007/02-91	23/01/07	24/01/07	25/04/07	91
		DZ2007/01-364	23/01/07	24/01/07	23/01/08	364
	Февруари	*DZ2007/03-91*	06/02/07	07/02/07	09/05/07	91
		DZ2007/02-182	06/02/07	07/02/07	08/08/07	182
		DZ2007/04-91	20/02/07	21/02/07	23/05/07	91
		DO2007/01-0209	22/02/07	26/02/07	26/02/09	02
	Март	*DZ2007/05-91*	06/03/07	07/03/07	06/06/07	91
		DZ2007/03-182	06/03/07	07/03/07	05/09/07	182
		DZ2007/06-91	20/03/07	21/03/07	20/06/07	91
		DZ2007/02-364	20/03/07	21/03/07	19/03/08	364
		DO2007/02-0310	22/03/07	26/03/07	26/03/10	03

Извор Министерство за финансии

Министерство за финансии на Република Македонија
Сектор за управување со јавен долг

4 ОВЛАСТЕНИ ДИРЕКТНИ УЧЕСНИЦИ (податоци, контакти и провизии)

	Назив	Адреса	Телефакс	Тел.број	Номинален износ	Провизија за државни записи-успешна понуда*	Провизија за државни обврзници-успешна понуда	Провизија за неуспешна понуда
1	Алфа банка АД Скопје	Даме Груев 1	3116-830 3135-206	3116-433	Било кој износ	0,10% (мин. 150 ден.)	0,10% (мин. 150 ден.)	
2	Еуростандард банка АД Скопје	27 Март бб.	3224-095	3228-444	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12% (мин300 ден.)	300 ден.
3	Инвестбанка АД Скопје	Македонија 9/11	3135-367	3114-166				
3.1	Инвестбанка АД Скопје (за 3 месечни државни записи)				10,000-50,000 ден	200 ден. фиксно		
					60,000-100,000 ден	500 ден. Фиксно		
					110,000-500,000ден.	1,000 ден. Фиксно		
					510,000-1,000,000 ден.	1,500 ден. фиксно		
					1,010,000-5,000,000 ден.	0,14% (мин. 1,500 ден.)		
					5,010,000-10,000,000 ден.	0,12% (мин.7,000 ден)		
					Над 10,010,000 ден.	0,10% (мин. 12,000 ден.)		
3.2	Инвестбанка АД Скопје (за 6 месечни државни записи)				10,000-50,000 ден	300 ден. фиксно		
					60,000-100,000 ден	700 ден. фиксно		
					110,000-500,000ден.	1,300 ден. фиксно		
					510,000-1,000,000 ден.	2,000 ден. фиксно		
					1,010,000-5,000,000 ден.	0,16% (мин. 2,000 ден.)		
					5,010,000-10,000,000 ден.	0,14% (мин. 8,000 ден.)		
					Над 10,010,000 ден.	0,12% (мин. 14,000 ден.)		
3.3	Инвестбанка АД Скопје (државни обврзници)				10,000-50,000 ден		500 ден. фиксно	
					60,000-100,000 ден		1,000 ден. фиксно	
					110,000-500,000ден.		1,300 ден. фиксно	
					510,000-1,000,000 ден.		2,000 ден. фиксно	
					1,010,000-5,000,000 ден.		0,17% (мин. 2,500 ден.)	
					5,010,000-10,000,000 ден.		0,15% (мин. 7,500 ден.)	
					Над 10,010,000 ден.		0,13% (мин. 15,000 ден.)	
4	Интернационална приватна банка АД Скопје	27 март 1	3112-830 3134-060	3119-191 3124-288	До 200,000 ден.	200 ден. фиксно	0,10%(мин. 200 ден.)	200 ден.
					Над 200,000 ден.	0,10%		
5	Извозна и кредитна банка АД Скопје	Партизански одреди, 3 блок 11	3122-393	3122-207	било кој износ	0,12%	0,12%	300 ден за ДЗ и 500 ден за ДО
6	Комерцијална банка АД Скопје	Димитар Влахов 4	3113-494	3107-107 3111-133	било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин. 300 ден.)	300 ден.
7	Комерцијална инвестициона банка АД Куманово	Плоштад Нова Југославија б.б	031/420-061	031/475-100 031/426-455	било кој износ	0,12% (мин.200 ден.)	0,15% (мин.300 ден.)	200 ден. За ДЗ и 300 ден за ДО
8	Македонска банка АД Скопје	Бул. ВМРО, 3-12/2	3117-191	3117-111	До 730,000 ден.	800 ден. фиксно		
					730,000-27,270,000	0,11%		
					Над 27,270,000 ден.	30,000 ден. фиксно		
9	Охридска банка АД Охрид	Македонски просветители 19	046/254-130 046/254-133	046/206-600 046/265-330	Било кој износ	0,10%	0,10% (минимум 100 ден.)	100 ден. за ДО
10	Поштенска банка АД Скопје	Маркс Енгелс 3	3220-389 3163-054	3112-862 3163-354	Не работи со клиенти			
11	ПроКредит банка АД Скопје	Бул. Јане Сандански 109/а	3219-901	3219-900 3219-948	Било кој износ	0,12% (мин.300 ден.)	0,12% (мин.300 ден.)	
12	Силекс банка АД Скопје	Градски ѕиd, блок	3114-891	3115-288	Било кој износ	500 ден. фиксно	0,12% (мин. 500	500 ден.

	Назив	Адреса	Телефакс	Тел.број	Номинален износ	Провизија за државни записи-успешна понуда*	Провизија за државни обврзници-успешна понуда	Провизија за неуспешна понуда
		9. локал 5	3224-844	3115-880 3112-699			ден.)	
13	Стопанска банка АД Битола**	Добривое Радосављевиќ 21	047/207-515 047/207-541 047/207-513	047/207-500	Било кој износ	0,1% (мин.200 ден.)	0,2%	200 ден. за ДЗ
14	Стопанска банка АД Скопје	11 Октомври 7	3114-503	3295-295	Било кој износ	0,11% (мин.400 ден.)	0,11% (мин.400 ден.)	250 ден.
15	ТТК Банка АД Скопје	Народен фронт 19/а	3236-444	3236-400	Било кој износ	0,10% (мин. 200 ден.)		200 ден
16	НЛБ Тутунска банка АД Скопје	12-та Ударна бригада, б.б	3105-630 3105-681	3105-601 3105-606 3105-694	Било кој износ	0,12% (мин. 300 ден.)	0,12%	300 ден
17	Македонска банка за подршка на развојот АД Скопје	Вељко Влаховиќ 26	3239-688	3114-840 3115-844	Не работи со клиенти			
18	Универзална инвестициона банка АД Скопје	Максим Горки 6	3286-000 3130-448	3286-100	Било кој износ	0,12%	0,12%	
19	Т.Ц Зираат банкаси-подружница Скопје***	Железничка 8	3110-013	3111-337	Било кој износ	0,10% (мин.15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	0,10% (мин.15 ЕУР максимум 400 ЕУР)	

*Податоците се обезбедени од комерцијалните банки во република Македонија и истите подлежат на промени согласно деловната политика на банките.

** Сите банки наплатуваат провизија на номиналниот износ освен Стопанска банка АД Битола која наплатува провизија на дисконтираниот износ

*** Износите прикажани во ЕУР се пресметуваат во денарска противредност на денот на плаќање по курс на НБРМ.

Сите информации за провизиите на банките за купување на државните записи како и на државните обврзници во име на клиенти, Министерството за финансии на својата web страна www.finance.gov.mk редовно ги ажурира по добивање на известување од банките.

5 КОНТАКТИ

Име	Позиција	Телефон	E-mail
Маја Парнарџиева	Раководител на сектор за управување со јавен долг	02 3106 396	Maja.Parnargieva@finance.gov.mk
Ана Стојкова	Раководител на Front Office	02 3106 293	Ana.Stojkova@finance.gov.mk
Сања Манасијевиќ Манчева	Front Office	02 3106 171	Sanja.Manasijevic@finance.gov.mk
Дејан Николовски	Front Office	02 3106 381	Dejan.Nikolovski@finance.gov.mk
Дарко Блажевски	Front Office	02 3106 171	Darko.Blazevski@finance.gov.mk